

Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

2022 dsc 1

PROSPECTIVE

RHAN 4

PRENTISIAETHAU

Rhagarweiniol

111 Ystyr “prentisiaeth Gymreig gymeradwy”

- (1) Mae prentisiaeth Gymreig gymeradwy yn drefniant sy'n dod o fewn is-adrannau (2), (3) a (4).
- (2) Mae'r trefniant—
 - (a) yn digwydd o dan gytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy, neu
 - (b) yn brentisiaeth Gymreig amgen.
- (3) Mae'r gwaith a wneir yn rhinwedd y trefniant yn digwydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru.
- (4) Mae'r trefniant yn bodloni unrhyw amodau a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (5) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

- II** A. 111 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

112 Ystyr “cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy”

- (1) Mae cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy yn gytundeb—
- sy'n darparu i berson (“y prentis”) weithio i berson arall am gydnabyddiaeth mewn galwedigaeth y mae fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan adran 117 mewn grym ar ei chyfer ar yr adeg y gwneir y cytundeb,
 - sy'n darparu i'r prentis gael hyfforddiant er mwyn cynorthwyo'r prentis i fodloni'r gofynion a bennir yn y fframwaith prentisiaeth, ac
 - sy'n bodloni unrhyw amodau eraill a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 A. 112 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

113 Ystyr “prentisiaeth Gymreig amgen”

- (1) Mae prentisiaeth Gymreig amgen yn drefniant, y mae person yn gweithio odano, sydd o fath a ddisgrifir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
- (2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1), er enghraifft, ddisgrifio trefniadau sy'n ymwneud ag achosion pan fo person—
- yn gweithio ac eithrio i berson arall;
 - yn gweithio ac eithrio am gydnabyddiaeth.
- (3) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 113 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

114 Ystyr “fframwaith prentisiaeth”

- (1) Mae fframwaith prentisiaeth yn ddogfen sy'n pennu gofynion ar gyfer cwblhau prentisiaethau Gymreig cymeradwy mewn galwedigaeth neu grŵp o alwedigaethau, a all gynnwys (ond nad ydynt yn gyfyngedig i) gofynion sy'n ymwneud—
- â safonau cyrhaeddiad;
 - â chymwysterau;
 - â'r math o hyfforddiant neu faint o hyfforddiant yr ymgymerir ag ef.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Rhan hon.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 114 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

Swyddogaethau Gweinidogion Cymru

115 Pennu gofynion mewn perthynas â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru bennu gofynion mewn perthynas â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy at ddibenion y Rhan hon.
- (2) Caiff gofyniad ymwneud â chynnwys fframweithiau prentisiaethau, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i)—
 - (a) pennu'r sectorau galwedigaethol y mae rhaid i'r alwedigaeth neu'r grŵp o alwedigaethau a gwmpesir gan fframwaith prentisiaeth ymwneud â hwy;
 - (b) y safonau cyrhaeddiad cyffredinol sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy;
 - (c) y math o gymwysterau sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy;
 - (d) y math o hyfforddiant neu faint o hyfforddiant sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau prentisiaethau Cymreig cymeradwy.
- (3) Caiff gofyniad ymwneud â llunio, diwygio, tynnu'n ôl neu gyhoeddi fframwaith prentisiaeth, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i)—
 - (a) y ffordd y mae fframwaith prentisiaeth yn cael ei lunio, ei ddiwygio, ei dynnu'n ôl neu ei gyhoeddi;
 - (b) y materion y mae rhaid eu hystyried wrth lunio fframwaith prentisiaeth, ei ddiwygio neu ei dynnu'n ôl.
- (4) Caiff gofyniad ymwneud â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy yn gyffredinol neu â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy mewn un neu ragor o alwedigaethau.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru—
 - (a) diwygio gofyniad neu ei dynnu'n ôl drwy bennu gofyniad ymhellach;
 - (b) tynnu gofyniad yn ôl drwy gyhoeddi hysbysiad o'i dynnu'n ôl.
- (6) Rhaid i ofyniad a bennir o dan yr adran hon (gan gynnwys diwygiad a phennu sy'n cynnwys tynnu'n ôl) gael ei gyhoeddi.
- (7) Rhaid i ofyniad a bennir o dan yr adran hon (gan gynnwys diwygiad) a thynnu gofyniad yn ôl (pa un ai drwy hysbysiad neu drwy bennu gofyniad ymhellach) ddatgan y dyddiad y daw i rym.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 115 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

116 Ymgynghoriad gan Weinidogion Cymru ynghylch pennu

- (1) Cyn cymryd unrhyw gamau gweithredu a grybwyllir yn is-adran (2), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori—
 - (a) â'r Comisiwn, a
 - (b) ag unrhyw bersonau eraill y maent yn ystyried eu bod yn briodol.
- (2) Y camau gweithredu yw—
 - (a) pennu gofyniad o dan adran 115 (gan gynnwys gofynion diwygiedig);

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

(b) tynnu gofyniad yn ôl o dan adran 115.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 116 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Swyddogaethau'r Comisiwn

117 Llundio a chyhoeddi fframweithiau prentisiaethau

- (1) Caiff y Comisiwn lunio fframweithiau prentisiaethau neu sicrhau eu bod yn cael eu llunio.
- (2) Caiff y Comisiwn gyhoeddi fframweithiau prentisiaethau sydd wedi eu llunio gan y Comisiwn ei hunan neu gan bersonau eraill (pa un a yw'r Comisiwn wedi sicrhau eu bod yn cael eu llunio ai peidio).
- (3) Rhaid i fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan yr adran hon gydymffurfio ag unrhyw ofynion a bennir o dan adran 115.
- (4) Caiff fframwaith prentisiaeth bennu gofynion ar lefelau cyrhaeddiad gwahanol ar gyfer yr un alwedigaeth neu grŵp o alwedigaethau, naill ai o fewn yr un fframwaith prentisiaeth neu mewn fframweithiau ar wahân.
- (5) Caiff fframwaith prentisiaeth gynnwys unrhyw ddeunydd sy'n berthnasol i brentisiaeth Gymreig gymeradwy yn yr alwedigaeth neu'r grŵp o alwedigaethau y mae'r fframwaith yn ymwneud â hi neu ag ef, neu sy'n berthnasol i brentisiaethau Cymreig cymeradwy yn gyffredinol.
- (6) Rhaid i'r Comisiwn wneud trefniadau i gadw pob fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan adolygiad gyda golwg ar benderfynu a ddylai'r fframwaith gael ei ddiwygio neu ei dynnu'n ôl.
- (7) Caiff y Comisiwn—
 - (a) cyhoeddi fersiwn ddiwygiedig o fframwaith prentisiaeth, neu
 - (b) tynnu fframwaith prentisiaeth yn ôl (gan gyhoeddi fframwaith arall yn ei le neu heb gyhoeddi un arall).
- (8) Rhaid i fframwaith prentisiaeth a gyhoeddir o dan yr adran hon ddatgan y dyddiad y daw i rym.
- (9) Mae cyfeiriadau at fframwaith prentisiaeth yn yr adran hon yn cynnwys fframwaith diwygiedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 A. 117 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

118 Cofrestr o fframweithiau prentisiaethau

- (1) Rhaid i'r Comisiwn gynnal cofrestr o'r fframweithiau prentisiaethau a gyhoeddir o dan adran 117.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

- (2) Mewn cysylltiad â phob fframwaith prentisiaeth (gan gynnwys unrhyw fframwaith diwygiedig), rhaid i'r gofrestr gynnwys manylion ynghylch pryd y daw i rym.
- (3) Pan fo fframwaith diwygiedig wedi ei gynnwys yn y gofrestr, rhaid i'r gofrestr gynnwys disgrifiad cyffredinol o'r achosion y mae'r fframwaith diwygiedig yn gymwys iddynt.
- (4) Pan fo fframwaith prentisiaeth wedi ei dynnu'n ôl, rhaid i'r gofrestr gynnwys manylion ynghylch pryd y daw'r tynnu'n ôl i rym a disgrifiad cyffredinol o'r achosion y mae'r tynnu'n ôl yn gymwys iddynt.
- (5) Rhaid i'r Comisiwn gyhoeddi'r gofrestr.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn gynnwys gwybodaeth arall yn y gofrestr sy'n ymwneud â phrentisiaethau Cymreig cymeradwy.

Gwybodaeth Cychwyn

18 A. 118 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

119 Pŵer i ddyroddi tystysgrifau prentisiaethau

- (1) Caiff y Comisiwn ddyroddi tystysgrif ("tystysgrif brentisiaeth") mewn cysylltiad â pherson sy'n gwneud cais amdani, os yw'n ymddangos i'r Comisiwn fod y person wedi cwblhau prentisiaeth Gymreig gymeradwy.
- (2) Caiff y Comisiwn, yn dilyn cais, gyflenwi copi o dystysgrif brentisiaeth i berson y dyroddwyd y dystysgrif mewn cysylltiad ag ef.
- (3) Caiff y Comisiwn benderfynu—
 - (a) y ffordd y mae rhaid i geisiadau am dystysgrifau neu am gopiâu o dystysgrifau gael eu gwneud;
 - (b) cynnwys tystysgrifau.
- (4) Ni chaiff y Comisiwn godi ffi am ddyroddi tystysgrif brentisiaeth neu am gyflenwi copi ohoni ond os yw rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru yn awdurdodi codi'r ffi, a dim ond i'r graddau y mae'r rheoliadau yn awdurdodi hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

19 A. 119 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

120 Dirprwyo swyddogaethau'r Comisiwn

- (1) Caniateir i swyddogaethau'r Comisiwn o dan adran 117(2) neu 119 gael eu harfer gan berson a ddynodir gan y Comisiwn.
- (2) Caiff dynodiad o dan yr adran hon fod at rai dibenion y swyddogaeth neu at holl ddibenion y swyddogaeth.
- (3) Rhaid i berson a ddynodir o dan yr adran hon—
 - (a) cydymffurfio â chyfarwyddydau a roddir gan y Comisiwn, a

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

- (b) rhoi sylw i ganllawiau a roddir gan y Comisiwn.
- (4) Caniateir i ddynodiad o dan yr adran hon gael ei ddirymu.
- (5) Nid yw dirprwyo swyddogaeth yn effeithio—
 - (a) ar allu'r Comisiwn i arfer y swyddogaeth, neu
 - (b) ar gyfrifoldeb y Comisiwn am arfer y swyddogaeth.
- (6) Caiff y Comisiwn dalu i unrhyw berson y mae unrhyw swyddogaeth yn arferadwy ganddo yn rhinwedd is-adran (1)—
 - (a) symiau y mae'n ystyried eu bod yn briodol at ddiben talu am wariant yr aed iddo, neu wariant yr eir iddo, gan y person hwnnw wrth arfer y swyddogaeth honno neu mewn cysylltiad ag arfer y swyddogaeth honno;
 - (b) unrhyw dâl y mae'n ei benderfynu.

Gwybodaeth Cychwyn

I10 A. 120 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Darpariaethau atodol ynghylch cytundebau prentisiaethau

121 Darpariaethau aneffeithiol mewn cytundebau prentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) Os yw cytundeb—
 - (a) yn cynnwys darpariaeth sy'n bodloni'r amodau a grybwyllir yn adran 112(1) (a) i (c), ond
 - (b) hefyd yn cynnwys darpariaeth sy'n anghyson â'r amodau hynny, mae'r ddarpariaeth arall i'w thrin fel pe na bai'n cael unrhyw effaith.
- (2) Cyn amrywio cytundeb sy'n bodloni'r amodau a grybwyllir yn adran 112(1)(a) i (c) mewn ffordd fel nad yw'n bodloni un neu ragor o'r amodau hynny mwyach, rhaid i'r person y mae'r prentis yn gweithio iddo roi hysbysiad i'r prentis.
- (3) Rhaid i'r hysbysiad esbonio, os yw'r amrywiad yn cymryd effaith, y bydd y cytundeb yn peidio â bod yn gytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy.
- (4) Os yw cytundeb yn cael ei amrywio gan dorri'r gofyniad yn is-adran (2), nid yw'r amrywiad yn cael unrhyw effaith.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 121 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

122 Statws cytundebau prentisiaethau Cymreig cymeradwy

- (1) I'r graddau y byddai fel arall yn cael ei drin fel pe bai'n gontract prentisiaeth, mae cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy i'w drin fel pe na bai'n gontract prentisiaeth.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

- (2) I'r graddau na fyddai fel arall yn cael ei drin fel pe bai'n gontract gwasanaeth, mae cwtundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy i'w drin fel pe bai'n gontract gwasanaeth.
- (3) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 122 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

123 Trosglwyddo hawlfraint mewn fframweithiau prentisiaethau

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo fframwaith prentisiaeth—
 - (a) wedi ei lunio gan berson ac eithrio'r Comisiwn, a
 - (b) wedi ei gyhoeddi gan y Comisiwn o dan adran 117(2) gyda chytundeb y person sydd, yn union cyn cyhoeddi, â'r hawlogaeth i gael unrhyw hawl neu fuddiant mewn unrhyw hawlfraint yn y fframwaith.
- (2) Trosglwyddir yr hawl neu'r buddiant, yn rhinwedd yr adran hon, o'r person hwnnw i'r Comisiwn pan gaiff y fframwaith prentisiaeth ei gyhoeddi.

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 123 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

124 Gweision y Goron

- (1) Mae'r Rhan hon yn gymwys mewn perthynas â chytundeb y mae person yn ymgymryd â chyflogaeth y Goron odano fel y mae'n gymwys mewn perthynas ag unrhyw gytundeb arall y mae person yn ymgymryd â gweithio i berson arall odano.
- (2) Mae is-adran (1) yn ddarostyngedig i is-adran (3) ac i unrhyw addasiadau y caniateir darparu ar eu cyfer o dan is-adran (5).
- (3) Nid yw adran 122(2) yn gymwys mewn perthynas â chytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy sy'n gytundeb o fewn is-adran (1).
- (4) Heb ragfarnu adran 143(2), caniateir i'r pŵer a roddir gan adran 112(1)(c) gael ei arfer, yn benodol, i wneud darpariaeth mewn perthynas â chytundeb prentisiaeth sy'n gytundeb o fewn is-adran (1) sy'n wahanol i ddarpariaeth a wneir mewn perthynas â chytundebau eraill y mae person i weithio i rywun arall odanynt.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, ddarparu i unrhyw ddarpariaeth yn y Rhan hon fod yn gymwys gydag addasiadau mewn perthynas—
 - (a) â chytundeb o fewn is-adran (1), neu
 - (b) â person sy'n gweithio, neu'n bwriadu gweithio, o dan gytundeb o'r fath.
- (6) Yn is-adran (1), ystyr "cyflogaeth y Goron" yw cyflogaeth o dan neu at ddibenion Llywodraeth Cymru, un o adrannau Llywodraeth y Deyrnas Unedig neu unrhyw swyddog neu gorff sy'n arfer, ar ran y Goron, swyddogaethau a roddir gan ddarpariaeth statudol (ond nid yw'n cynnwys gwasanaeth fel aelod o lynges, byddin neu lu awyr y Goron).

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol. Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I14 A. 124 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Cyffredinol

125 Dehongli Rhan 4

Yn y Rhan hon—

mae i “cytundeb prentisiaeth Gymreig gymeradwy” (“*approved Welsh apprenticeship agreement*”) yr ystyr a roddir gan adran 112;

mae i “fframwaith prentisiaeth” (“*apprenticeship framework*”) yr ystyr a roddir gan adran 114;

mae i “prentisiaeth Gymreig gymeradwy” (“*approved Welsh apprenticeship*”) yr ystyr a roddir gan adran 111;

ystyr “tystysgrif brentisiaeth” (“*apprenticeship certificate*”) yw tystysgrif a ddyroddir o dan adran 119.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 125 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 148\(2\)](#)

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 15/12/2022. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) part yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, RHAN 4.